

Служба „Преса и
информация“

Съд на Европейския съюз
ПРЕССЪОБЩЕНИЕ № 72/21
Люксембург, 29 април 2021 г.

Решение по дело C-504/19
Banco de Portugal, Novo Banco SA и Fondo de Resolución/VR

Безусловното признаване на имаща обратно действие мярка за оздравяване на кредитна институция е в противоречие с правото на Съюза, ако вследствие на признаването ѝ клиентът вече не може да продължи исковото съдебно производство, образувано срещу „мостовата банка“, на която по-рано е бил прехвърлен процесният пасив

През 2008 г. VR, физическо лице, сключва договор с Banco Espírito Santo, Sucursal en España (наричан по-нататък „BES Испания“), испански клон на португалската банка Banco Espírito Santo (BES), по силата на който придобива привилегировани акции на исландска кредитна институция. Поради сериозните финансови затруднения на BES с решение от месец август 2014 г. Banco de Portugal създава „мостова банка“, наречена Novo Banco SA, на която са прехвърлени активите, пасивите и други, неимуществени права и задължения на BES. Някои пасиви обаче са били изключени от кръга на прехвърлените на Novo Banco. След посоченото прехвърляне Novo Banco SA, Sucursal en España (банков клон, наричан по-нататък „Novo Banco Испания“) запазва установените от VR с BES Испания търговски правоотношения.

На 4 февруари 2015 г. VR предявява пред Juzgado de Primera Instancia de Vitoria (Първоинстанционен съд Витория, Испания) иск срещу Novo Banco Испания за обявяване на договора за недействителен, а при условията на евентуалност — за развалянето му. Novo Banco Испания възразява, че не е надлежен ответник, тъй като соченото с иска задължение представлява пасив, който не му е прехвърлен съгласно решението от месец август 2014 г.

След като Първоинстанционен съд Витория уважава иска на VR, Novo Banco Испания подава въззивна жалба пред Audiencia Provincial de Álava (Апелативен съд на провинция Алава, Испания). В хода на производството той представя две решения на Banco de Portugal от 29 декември 2015 г. Тези решения внасят изменения в решението от месец август 2014 г., като по-специално се уточнява, че „от тази дата се счита, че не са преминали към Novo Banco следните пасиви на BES: [...] всяко задължение, което е предмет на някое от производствата, описани в приложение I“, сред които е и това по предявения от VR иск. Освен те предвиждат, че доколкото определени активи, пасиви или неимуществени права и задължения е трябвало да останат в патримониума на BES, но фактически са били прехвърлени на Novo Banco, такива активи, пасиви или неимуществени права и задължения се прехвърлят обратно от Novo Banco на BES, считано от 3 август 2014 г.

Тъй като Апелативният съд на провинция Алава отхвърля въззивната му жалба, Novo Banco Испания сезира запитващата юрисдикция, Tribunal Supremo (Върховен съд, Испания). Novo Banco Испания счита, че съгласно Директива 2001/24 относно оздравяването и ликвидацията на кредитни институции¹ решенията от 29 декември 2015 г. произвеждат без допълнителни формалности действие във всички държави членки. Тъй като счита, че тези решения изменят с обратна сила решението от месец август 2014 г., Tribunal Supremo

¹ Директива 2001/24/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 4 април 2001 година относно оздравяването и ликвидацията на кредитни институции (ОВ L 125, 2001 г., стр. 15; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 4, стр. 34).

сезира Съда, за да установи дали такива изменения по същество трябва да бъдат признати във висящите съдебни производства.

Съображения на Съда

Съдът отбелязва, че по силата на Директива 2001/24 **оздравителните мерки по принцип се прилагат в съответствие с правото на държавата членка по произход и произвеждат действието си съгласно законодателството на тази държава в целия Съюз без допълнителни формалности.** Като изключение от този принцип член 32 от тази директива предвижда обаче, **че последиците на оздравителните мерки за висящите съдебни производства относно вещи или права, отнети от кредитната институция, се определят изключително от правото на държавата членка, в която се води съответното съдебно производство.**

На първо място, Съдът отбелязва, че прилагането на този член 32 е обвързано с **три кумулативни условия, които в разглеждания от Tribunal Supremo спор са изпълнени.** Всъщност, първо, **трябва да става въпрос за оздравителни мерки по смисъла на Директива 2001/24, какъвто е настоящият случай, тъй като решенията от 29 декември 2015 г. имат за цел да запазят или възстановят финансовото положение на кредитна институция.**

Второ, **трябва да е налице висящо съдебно производство** — понятие, което обхваща само **исковите производства.** В случая, от една страна, главното производство трябва да се счита за исково производство и от друга страна, решенията от 29 декември 2015 г. са приети в момент, когато производството, образувано на 4 февруари 2015 г. по инициатива на VR, вече е било висящо.

Трето, **висящото съдебно производство трябва да се отнася до „вещ или право, отнети от кредитната институция“.** С оглед на несъответствията между текстовете на член 32 от Директива 2001/24 на различните езици Съдът разглежда въпроса какво се цели с тази разпоредба и установява, че целта е последиците на оздравителните мерки или на производствата по ликвидация за висящото съдебно производство да се уреждат от правото на държавата членка, в която се води това съдебно производство. Би било обаче в разрез с тази цел посоченото право да не е приложимо за последиците на оздравителните мерки за висящото съдебно производство, когато това производство се отнася до евентуални задължения, които чрез такива оздравителни мерки са прехвърлени на друг субект. Съответно този член 32 е приложим **по отношение на едно или повече права или задължения от имуществото на кредитната институция, които са обект на оздравителни мерки, какъвто е случаят с евентуалното задължение, произтичащо от търсената в производството пред Tribunal Supremo отговорност.**

На второ място, що се отнася до обхвата на произтичащите от оздравителните мерки последици, които се уреждат от правото на държавата членка, в която е висящо съдебното производство, Съдът отбелязва, че **правото на тази държава членка урежда всички последици, които такива мерки могат да породят за подобно производство, независимо дали тези последици са процесуалноправни или материалноправни.**

Следователно от Директива 2001/24 произтича, че **за висящите иски съдебни производства оздравителната мярка има единствено последиците — процесуалноправни или материалноправни — определени от правото на държавата членка, в която е висящо съответното производство.**

Освен това Съдът отбелязва, от една страна, че **би било в разрез с общия принцип на правна сигурност да се признаят в производството пред Tribunal Supremo последиците на решенията от 29 декември 2015 г.,** тъй като това би могло да постави под въпрос вече постановените съдебни решения в полза на VR. От друга страна, ако се приеме, че оздравителни мерки, приети от компетентния орган на държавата членка по произход след предявяването на иск в друга държава членка, с които **с обратна сила се изменя правната уредба, релевантна за разрешаването на спора,** във връзка с който е

предявен този иск, могат да са основание сезираният съд да отхвърли същия, това би **ограничило правото на ефективни правни средства за защита** по смисъла на член 47, първа алинея от Хартата на основните права на Европейския съюз.

Съдът стига до извода, че Директива 2001/24, тълкувана с оглед на принципа на правна сигурност и на правото на ефективни правни средства за защита, **не допуска във висящо исково съдебно производство да се признаят без допълнителни формалности последиците на оздравителна мярка като решенията от 29 декември 2015 г., когато вследствие на признаването им кредитната институция, на която пасивът е прехвърлен с една първа оздравителна мярка, губи с обратна сила качеството си на надлежен ответник в това висящо производство, което пък поставя под въпрос вече постановените в него съдебни решения в полза на ищцовата страна.**

ЗАБЕЛЕЖКА: Преюдициалното запитване позволява на юрисдикциите на държавите членки, в рамките на спор, с който са сезирани, да се обърнат към Съда с въпрос относно тълкуването на правото на Съюза или валидността на акт на Съюза. Съдът не решава националния спор. Националната юрисдикция трябва да се произнесе по делото в съответствие с решението на Съда. Това решение обвързва по същия начин останалите национални юрисдикции, когато са сезирани с подобен въпрос.

Неофициален документ, предназначен за медиите, който не обвързва Съда

[Пълният текст](#) на съдебното решение е публикуван на уебсайта CURIA в деня на обявяването.

За допълнителна информация се свържете с Илияна Пальова ☎ (+352) 4303 4293.